

בפני עוה"ד דנה ביאלר
עוזרת רשם האגודות השיתופיות ומ"מ מנהלת מחלקת הבוררות

תיק בוררות מס' 852/391/08

בעניין: **מגשימים כפר שיתופי להתיישבות חקלאית בע"מ**

ע"י ב"כ עוה"ד רמי אבידע ו/או ירון אילן
ו/או עופר שרם ו/או עומר לירן ו/או עידן מנחם
מדרך מנחם בגין 154 תל-אביב 64921
טל': 03-6083520; פקס': 03-6083521

המבקשת;

ובעניין: **אהרון גמליאלי**

ע"י ב"כ עוה"ד א. זוהר ו/או ר. בלכר ו/או ע. קריספין ואח'
ממשרד עורכי-הדין מ. זליגמן ושות'
וע"י ב"כ עו"ד אפרת ואש
אשר מענם המשותף להמצאת כתבי בי דין:
דרך מנחם בגין 23, תל-אביב 66184
טל': 03-7101616; פקס': 03-7101617

המשיב;

ה ח ל ט ה

א. רקע:

1. בפני עומדת בקשת המבקשת לפסילת בורר ולמינויו של בורר חליפי תחת הבורר אשר מונה על ידי רשם האגודות השיתופיות או מי מטעמו (להלן – **הרשם**).
2. למען הסדר הטוב אחזור בקצרה על רקע הדברים; ביום 21/7/2008 פנה המשיב לרשם באמצעות כתב תביעה המגלה סכסוך בין הצדדים, בגינו קבעה ביום 27/1/2009 מנהלת מחלקת בוררות, עוה"ד לאה רוזנטל, כי ימונה עוה"ד דורון דינאי כבורר בסכסוך זה (להלן – **הבורר**). אכן מונה הבורר ביום 4/2/2009.
- 3.
4. לאחר הליך נוסף בין הצדדים יצאה תחת ידה של מנהלת מחלקת הבוררות החלטה נוספת
5. מיום 19/3/2009 המתווה את אופן דיון הבורר בסעדים המבוקשים על ידי התובע, הוא המשיב בהליך זה.
6. ביום 27/5/2010 הוגשה למזכירות הרשם בקשה לפסילת הבורר ולמינוי בורר חלופי במקומו (להלן – **הבקשה**) של הבורר, כמוגדר לעיל. בקשה זו היא נשוא החלטה זו.

ב. טענות הצדדים:

7. לטענת המבקשת (להלן גם – **האגודה**) החלטותיו של הבורר הינן מגמתיות, עמדתו חד-צדדית כנגד המבקשת ובא-כוחה עד כדי שמעלה היא חשש ממשי למשוא פנים וחוסר יכולת לקיים משפט צדק.
8. דוגמא ראשונה ממנה עולה "גיבוש דעה נחרצת של כב' הבורר כנגד המבקשת" [ס' 15 לבקשה] באה לידי ביטוי בתגובת הבורר לבקשת המבקשת להגיש טיעונים נוספים לעניין פרשנות סעיף 4 להוראות אגף חקלאי 31, של מינהל מקרקעי ישראל. קביעת פרשנות להוראות אגף זו היא חלק מליבו של הליך הבוררות. כך, לטענת המבקשת, ציין בא-כוחה כי "הייתה מצידו אי הבנה וכי סבר שטרם הגיע המועד להגשת טיעונים בנוגע לפרמטרים לפיהם יש לערוך את החשבון..." [סעיף 15א לבקשה] ועל אף זאת, זכה לקטונות של ביקורת מצב כב' הבורר בנוגע לאופן ניהול הגנת המבקשת "זאת מבלי שהעניין רלוונטי כלל למתן החלטה בבקשה" [פיסקה שניה לסעיף 15א לבקשה]. הבורר אמנם התיר הגשתם של הטענות כמבוקש, אך התנה זאת "בתשלום הוצאות חסר פרופורציה" [סעיף 15 הנ"ל] ללא קשר לתוצאות הליכים המקיימים; 10,000 ₪ בצירוף מע"מ אשר ישולמו למשיב כפיצוי על הוצאותיו ובנוסף 6,000 ₪ בצירוף מע"מ על חשבון שכר הבורר לכיסוי העיסוק בבקשה זו.
- עוד קבע הבורר כי ככל שלא יבוצע האמור עד למועד מסוים, יימחק מתיק הבוררות המתנהל מסמך ר"ח וישולמו למשיב 2,000 ₪ בצירוף מע"מ.
9. הדוגמא השניה אליה מפנה המבקשת היא התייחסות הבורר לבקשתה לתקן את כתב הגנתה, ולהוסיף לו טענות בדבר שיהיו והשתק כלפי המשיב; לטענת המבקשת אי היענות הבורר לבקשתה זו [ואפנה לציטוט המובא בסעיף 15 לבקשה], כמו גם השתת הוצאות בסך 3,000 ₪ בצירוף מע"מ בגין בקשה זו, הוצאות אשר לטעמה של המבקשת הינן "מופרזות וחסרות כל בסיס" – אף היא מעידה על חוסר אובייקטיביות מצד הבורר.
10. הדוגמא השלישית והאחרונה אליה מפנה המבקשת נוגעת לבקשתה לעכב את הגשת חוות דעת השמאי מטעמה. בבקשה זו נתבקש הבורר לאשר למבקשת להגיש את חוות הדעת השמאית מטעמה בעניין שווי נחלתו של המשיב רק לאחר שיקבע אם אכן המבקשת הפרה חובותיה כלפי המשיב בכל הקשור לפעילותה להקצאת הנחלה – כפי שנקבע בערכאות קודמות. ובמילות המבקשת: "רק לאחר שיקבע, **אם יקבע**, כי המבקשת הפרה את חובה להקצאת נחלה למשיב" – תידון שאלת שווי הנחלה ויתקיים דיון בשאלה אם שווי זה נמוך משווי נחלות אחרות במבקשת. הבורר דחה את הבקשה, ואף קבע כי רק ככל שייסכימו הצדדים עקרונית כי שווי נחלתו של המשיב נופל משווי נתוני נחלה ממוצעת במבקשת – יתיר את דחיית הגשת חוות הדעת השמאית, אשר תביא נתונים מדויקים לכך. קביעה זו, כך סבורה המבקשת, "מוכיחה מעל לכל צל של ספק כי **כב' הבורר גיבש כבר את עמדתו החד צדדית, זאת טרם דיון כלל בליבת הסכסוך**" [סייפת סעיף 15 לבקשה, ההדגשות במקור].
11. המבקשת פנתה לכב' הבורר, ביום 31/3/10, בבקשה כי יפסול עצמו מלדון בסכסוך זה, עקב יחס בלתי הוגן כלפיה ממנו נהנה המשיב. ביום 22/4/10 דחה כב' הבורר בקשתה זו של המבקשת, תוך שהוא מטיל על המבקשת הוצאות בסך 3,000 ₪ נוספים בצירוף מע"מ.
12. המבקשת מעלה גם טענות משפטיות – אביאן בקצרה: חובת הנאמנות שחב בורר כלפי הצדדים – בעניינה נטען כי אם נהג הבורר בצורה השוללת ממנו אמון מי מהצדדים – משמש הדבר עילה להעברתו מתפקידו; טענה נוספת מספרו של המלומד ח. נועם והיא כי די באי האמון של אחד הצדדים כלפי הבורר אשר יצדיק את העברתו מתפקידו; ודין של הערות ו/או דעות של הבורר המושמעות תוך כדי דיוני הבוררות והמעידות על חוסר אובייקטיביות המשמשות אף הן חיזוק להעברת הבורר מתפקידו; טוענת המבקשת כי הבורר חטא בכל אלה ולפיכך מוצדקת בקשתה.
13. מנגד, מביא המשיב תמונה אחרת מדיוני הבוררות האמורים; לדידו – גילה הבורר גמישות כלפי המבקשת, עת פתח לדיון מחודש את אמות המידה החשבונאיות הראויות לחישוב הסכום אותו היא דורשת מאת המשיב על מנת שתוכל למצות את יומה בפניו.
14. טוען המשיב כי הבורר מגלה איפוק כלפי המבקשת וכלפי בא-כוחה על אף הטרוניות המועלות בבקשה, הן במהלך הדיונים אשר מתקיימים, לדעת המשיב, תוך קטיעות, הערות ביניים ולאחר שהתאפשר למבקשת לטעון ללא הפרעה.

15. לעניין ההוצאות מביא המשיב דוגמאות להוצאות נוספות ואחרות אשר הושתו על המבקשת בהליכים אחרים, ואשר היו גבוהות לאין שיעור מההוצאות אותן השית עלה הבורר.

ג. דיון והכרעה

16. כאמור, בנהגה על פי הדין, הגישה המבקשת תחילה בקשה בפני הבורר להתפטרות מתפקידו. בתשובה לבקשתה זו קבע הבורר (להלן – **החלטת הבורר לעניין הפסלות**) כי "לא מצאתי כל עילה עובדתית או משפטית להצדיק את הבקשה, ולו גם עילה קלושה" [פיסקה שלישית להחלטת הבורר לעניין הפסלות].

17. מהתמונה שמעלים הצדדים לדיון, מקריאת החלטותיו של הבורר אליהן הפנתה המבקשת ומקריאת החלטת הבורר לעניין הפסלות איני רואה לקבל את בקשת המבקשת, וארחיב מיד.

18. **בפתח הדברים אומר כי מקובלת עלי הגישה העקרונית לפיה יש ללמוד מדיני פסלות שופטים לעניין פסלות בורר. חיזוק לגישתי זו מצאתי בספרו של המלומד עו"ד ישראל שמעוני, אשר יצא בעת האחרונה:**

"השיקולים העומדים בבסיס החלטה להעברת בורר מתפקידו, אינם שונים מהשיקולים לפסלות שופט. בדומה לשופט, על הבורר להיות נקי כפיים ולפעול ללא משוא פנים"

[אופק חדש בבוררות – דני בוררות עם ערכאת ערעור, עמ' 112]

19. חלק הארי מהבקשה, מוקדש כולו לטענות בדבר השתת הוצאות על המבקשת על ידי הבורר. לטעמה של המבקשת – המדובר בהוצאות בלתי סבירות המעידות על קביעת עמדתו של הבורר בבקשות נשוא ההוצאות. אין בידי כדי לקבל טענה זו.

20. עיינתי במקורות שונים העוסקים בדיני פסלות שופט, ולא מצאתי כי השתת הוצאות על מי מהצדדים, גבוהות ככל שיהיו, מהווה עילה לפסלות שופט. כאמור – יש ללמוד מכך גזירה שווה. כל שניתן למצוא כעילת לפסלות שופט הוא מקום שיש לשופט עניין כספי או אישי, וברי כי אין זה כך בענייננו. הבורר אשר מונה זה מכבר, ניהל בעבר הליכי בוררות רבים והנו עתיר נסיון. כמו כן, בהיכרותו את הפרטים חזקה עליו כי הביא בחשבון עלויות ריאליות אמיתיות עת פסק הוצאות למי מהצדדים, וזאת ביתר שאת כאשר בהחלטותיו, אליהן מפנה המבקשת מופיעות קביעות כגון "המסמך אינו ערוך בפורמט של חוות דעת להגשה בערכאות משפטיות... למרות שבהחלטתי... הוריתי להגישו בפורמט מחייב, כמו כן לא צורפו אליו הנספחים והמסמכים הרלוונטיים, כפי שהוריתי בהחלטתי..." ובהמשך: "בחלקים אחרים מהמסמך, מבצע עורך המסמך חישובים לפי פרמטרים שונים מאלו שנקבעו בהחלטתי..." [החלטת הבורר בבקשת המבקשת להגשת טיעונים נוספים, המצורפת כנספח ד' לבקשה]. המדובר בדוגמא אחת אך היא אינה יחידה, על פי העולה מהנספחים המצורפים לבקשה כהחלטותיו של הבורר אליהן מפנה המבקשת.

21. המבקשת הביאה מטענותיה בפני הבורר עת ביקשה את התפטרותו לפיהן "לא פעם הבורר מעיר טענות "אישיות ומעליבות" אך אינה מביאה כל דוגמאות לכך, לא מתיאור הדיונים ואף לא מפרוטוקולי הדיון. עוד טוענת המבקשת כי "מהחלטות הבורר, הדיונים המתנהלים לפניו, הפרוטוקול, שאינם משקפים את הנעשה... עולה כי הבורר חרץ עמדתו בתיק ופועל באופן חד צדדי..." עם זאת, מעיון בהחלטת הבורר עולה כי "במהלך הדיונים נוהל פרוטוקול מפורט. בשום שלב לא הוגשה בקשה מצידה של הנתבעת לתקן את הפרוטוקול או להוסיף בו דבר-מה, למרות שהפרוטוקולים הועברו לב"כ הצדדים בסמוך לאחר הישיבות". לא בא זכרן של עובדות או טענות אחרות מאלה אשר ציין הבורר בהחלטתו, על ידי המשיבה בהליך נשוא החלטתי זו.

22. המבקשת הביאה ציטוטים מדברי הבורר [אפנה לסעיף 15א לבקשה: "גם אם נקבל את הטענה הבלתי סבירה ובלתי מסתברת של "אי הבנה" חוזרת ומתמשכת מצידו של ב"כ הנתבעת..."] אך עיון בהחלטת הבורר גופה, מעמיד תמונה מעט אחרת: הבורר מנמק החלטתו כראוי, ומסביר את קביעתו זו – לדידי – ללא משוא פנים ובצורה אובייקטיבית. המבקשת טוענת כי בהערתו זו של הבורר יש משום ביקורת נחרצת ורמזים כאלה ואחרים. כאמור – אין בידי לקבל מסקנותיה של המבקשת מהציטוט המובא, עת קריאה של החלטת הבורר כולה בעיון.
23. "המבחן, שאותו קבעה הפסיקה למשוא פנים ולניגוד עניינים, הינו מבחן אובייקטיבי שעל פיו יש להוכיח חשש ממשי למשוא פנים ברמה האובייקטיבית, ואין די בתחושה סובייקטיבית של אחד הצדדים" [שמעוני בספרו, עמ' 113]. דומה, כי מהבקשה עולות תחושות קשות של המבקשת, אם כי דומה שטענות אלה אינן אובייקטיביות כי אם סובייקטיביות.
24. אני מקבלת את עמדת הבורר לפיה "החלטות שאינן נושאות חן בעיניו של צד מהצדדים הם עניין שבשיגרה בכל הליך משפטי ואינן עילה לפסילה או להתפטרות בורר" [החלטת הבורר בבקשה המבקשת להתפטרותו, נספח ח' לבקשה].
25. לא הובאה בפני כל תשתית עובדתית אובייקטיבית להערות הבורר כלפי הצדדים או לחוסר איזון בעמדותיו, ואף החלטותיו אשר הובאו כנספחים לבקשה מנומקות היטב ולעניין.
26. פעמים, נדמה לצד כי בורר נוטה לצידו של האחר כאשר ניתנות החלטות מגבילות, מלוות בדרישות שונות וכיוצא באלו. החלטות אלה עלולות להתפרש כפוגעות בצד לבוררות. עם זאת:

*"אם מהחלטת הבורר עולה בכירור כי הבורר נתן את החלטתו
האמורה כדי לייעל את הדיון, תוך כדי שמירה האיזון הראוי, הרי
שאינן מדובר בעוינות או בפגיעה"*

[שמעוני בספרו, עמ' 123].

- מהנמקותיו של הבורר (בהחלטותיו המצורפות לבקשה) עולה כי זהו אופיין של ההחלטות אותן מפרשת המבקשת בטעות כגיבוש עמדה. [ראו להשוואה: [ת"א \(חי'\) 206/05](#) ורד הזהב 94 בע"מ נ' ישעיהו איל ובמיוחד עמ' 15 לפסק הדין].
27. במאמר מוסגר אציין כי משתי הבקשות הדחופות אשר הוגשו על ידי המבקשת למזכירות בימים האחרונים איני יכולה ללמוד על משוא פנים באשר לא הובאו פרטים בטיפול המבקשת בעניין זה, ואפשר כי נפלה טעות אשר יכולה היתה להיות מתוקנת לו רק הוסבה תשומת ליבו של הבורר לכך. אין לי אלא להצר על כי לא הובאה בפני פניה מתאימה לכב' הבורר שאז – אפשר שיכולתי לתת להודעות אלה משקל אחר בהחלטתי זו.

לאור כל המקובץ לעיל, אני דוחה את בקשת המבקשת לפסילת הבורר ולמינויו של בורר חליפי.

נוכח עמדת המשיב בסעיף 14 לתשובתו לבקשה, כהגדרתה לעיל, לפיה:

דנה ביאלר 54678313/-

*"עוד בתשובת המשיב בפני הבורר לבקשתה המקדימה של המבקשת
ל"פסילתו", צפה המשיב כי המבקשת לא תכבד גם את החלטת
הבורר בבקשת פסילתו, ותגיש בקשה לפסילתו גם לרשם האגודות.
לכן, ביקש שם המשיב לחייב את המבקשת בהוצאות משפט נוספות
ללא קשר לתוצאות ההליך גופו. הבורר נענה לבקשה זו, ופסק את
הוצאות המשיב לחובת המבקשת"*

אין צו להוצאות.

ניתן היום י"ז תמוז תש"ע דנה ביאלר, עו"ד 29 יוני 2010
מ"מ מנהלת מחלקת הבוררות
בהעדר, המזכירות תעביר החלטתי
זו לצדדים בפקסימיליה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה